

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213215280
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2213215280.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Jozef Mačej v právnej veci žalobcu: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, právne zastúpený: JUDr. Eva Skačániová, advokátka, so sídlom Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda, proti žalovanému: D. B., narodený XX.X.XXXX, bytom E. B. XXX/X, F. B., právne zastúpený: JUDr. Ladislav Pongrácz, advokát, so sídlom Alžbetínske námestie 1203/2, Dunajská Streda, o náhradu straty na zárobku, o odvolaniach proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/233/2013-536 zo dňa 27.4.2021 žalobcu vo výrokoch II., IV. a žalovaného vo výrokoch I., III., IV. takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti o zaplatenie sumy 47,70 eur ruší a v časti o zaplatenie sumy 5.421,88 eur potvrdzuje, vo výroku I. v časti splatnosti sumy 5.421,88 eur a vo výroku II. v časti o zaplatenie sumy 3.694,06 eur mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.421,88 eur a sumu 3.694,06 eur spolu v mesačných splátkach vo výške 255 eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 546,50 eur Okresnému súdu Dunajská Streda do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania na súde prvej inštancie o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur v rozsahu 100 %.

IV. Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania o zaplatenie náhrady straty na zárobku v sume 10.222 eur s príslušenstvom v rozsahu 78 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 9C/233/2013-237 zo dňa 2.11.2017 výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.641,44 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom II. čiastočne zastavil konanie čo do sumy 533 eur spolu s úrokom z omeškania 1,50 % ročne zo sumy 20.533 eur od 2.08.2011 do 31.8.2012, výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sumu 578,50 eur s titulu súdneho poplatku za podanú žalobu na účet tunajšieho súdu do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a výrokom V. rozhodol, že žalobcovi vznikol nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 36,20 %.

2. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením č. k. 26Co/86/2018-262 zo dňa 30.1.2019 v dôsledku podania odvolania žalobcom i žalovaným rozsudok súdu prvej inštancie č. k.

9C/233/2013-237 zo dňa 2.11.2017 zrušil vo výrokoch I., III. a IV. a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že si riadne neustálil splnenie procesných podmienok a v dôsledku svojho nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal ani dokazovanie navrhnuté žalovaným, čo zakladá dôvod na zrušenie jeho rozsudku podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a), c) Civilného sporového poriadku a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude riadnym procesným postupom ustáliť predmet konania, následne rozhodnúť o pripustení či nepripustení zmien žaloby alebo o zodpovedajúcom čiastočnom zastavení konania, vykonať žalovaným navrhované dokazovanie na preverenie výšky priemerného zárobku poškodeného žalobcu a rozsahu a dôvodov výplaty nemocenského v ním tvrdenej výške, následne posúdiť nároky žalobcu podľa ustanovenia § 446 Občianskeho zákonníka, ako aj v súlade s ďalšími citovanými ustanoveniami, najmä z hľadiska prípadného spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode a svoje závery potom v novom rozhodnutí odôvodniť spôsobom súladným s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolacím súdom opäť vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 9C/233/2013-536 zo dňa 27.4.2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a dopĺňacím rozsudkom č. k. 9C/233/2013-670 zo dňa 26.7.2022 (ďalej aj „dopĺňací rozsudok“). Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 5469,58 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom II. žalobu vo zvyšku, čo do sumy 3694,06 eur zamietol, výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sumu 328,00 eur z titulu súdneho poplatku za podanú žalobu na účet tunajšieho súdu do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a výrokom IV. rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie doplnil rozsudok tamojšieho súdu č. k. 9C/233/2013-536 zo dňa 27.4.2021 vo výrokovej časti o ďalší výrok, a to v nasledovnom znení: „V. Súd konanie v časti o zaplatenie 573,06 € zastavuje.“

4. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 420 ods. 1, 3, § 442 ods. 1, § 445 Občianskeho zákonníka, § 134 ods. 2, 4, 7 Zákonníka práce účinného k 31.7.2011, § 441 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

5. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca bol zamestnaný u G. B., H. E. I. XX, s výkonom stavebných prác, miestom výkonu H. E. I., nástupom do zamestnania 1.8.2010. Pracovný pomer bol uzatvorený na dobu neurčitú. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/167/2018-218 bol žalovaný odsúdený za úmyselný trestný čin, ktorým spôsobil ublíženie na zdraví žalobcovi, ktorý bol v dôsledku toho práceneschopný od 2.8.2011 do 12.7.2011, v tom čase bol zamestnaný u G. B. v H. E. I. a za to obdobie mu boli vyplatené nemocenské dávky. Z obsahu prípisu Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda zo dňa 7.12.2015 je vymedzený základ poistenca - žalobcu uvedený na mesačných výkazoch poistného a príspevkoch odovzdaných jeho zamestnávateľom: 01/2011...158,29 eur, 02/2011...958,50 eur, 03/2011...958,50 eur, 04/2011....1016,15 eur, 05/2011...958,50 eur, 06/2011...608,07 eur, 07/2011 až 07/2012...0 eur. Žalobca bol uznaný za dočasne práceneschopného od 22.6.2011 do 12.7.2012. Nemocenské mu bolo vyplatené od 2.7.2011 do 22.5.2012 z dôvodu plynutia podporného obdobia z denného vymeriavacieho základu 5,0372 eur určeného z rozhodujúceho obdobia od 1.8.2010 do 31.12.2010. Žalobca bol uznaný za dočasne práceneschopného od 22.6.2011 do 12.7.2012 ako zamestnanec u G. B., jeho vymeriavací základ bol vypočítaný z rozhodujúceho obdobia 1.8.2010 do 31.12.2010 (denný vymeriavací základ je 770,69 : 153 = 5,0372 eur, denná výška nemocenského 55% z denného vymeriavacieho základu 5,0372 x 55 % = 2,77046 eur). Nemocenské žalobcovi bolo vyplatené od 2.7.2011 (t. j. od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti) do 22.5.2012 z dôvodu uplynutia podporného obdobia dňom 22.5.2012. Žalobca od 23.5.2012 do 12.7.2012 bol naďalej práceneschopný bez nároku na výplatu nemocenských dávok. Žalobcovi za obdobie od 2.7.2011 do 22.5.2015 bolo vyplatené spolu 903,70 eur.

6. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že žalobca sa stal dočasne práceneschopným v dôsledku trestného činu žalovaného od 1.8.2011, takže pre výpočet náhrady za stratu na zárobku súd prvej inštancie vychádzal z priemerného zárobku pred týmto obdobím, teda apríl, máj a jún 2011. Z obsahu pracovnej zmluvy z 31. júla 2010 vyplynulo, že žalobca bol zamestnaný u zamestnávateľa G. B. na výkon stavených prác s ustanoveným týždenným pracovným časom 40 hodín, pričom výška mzdy nebola v tejto pracovnej zmluve upravená. Preukázané bolo, že žalobcovi za obdobie od 2.8.2011 do

22.5.2012 boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 820,50 eur, naopak za jún a júl 2012 žiadne dávky vyplatené neboli z dôvodu zániku nároku pre uplynutie podporného obdobia. Mzda žalobcu za mesiac apríl 2011 bola vo výške 1.016,15 eur pri odpracovaní 84 hodín, za máj 2011 bola 958,50 eur pri odpracovaní 88 hodín, za jún 2011 bola 608,87 eur pri odpracovaní 60 hodín. Spolu za rozhodujúci štvrtrok bola 2.583,35 eur, za odpracovaných 232 hodín, hodinová mzda teda bola 11,1351 (2.583,35 : 231), priemerný mesačný zárobok bol 861,1144 eur (232 hodín x 11,1351/hodina = 2.583,3432 eur : 3 = 861,1144 eur). Ide o obdobie od 1.8.2011 do 22.5.2012, 9 mesiacov a 16 dní (9 x 861,1144 eur = 7.750,0296 + 16 dní x 4 x 11,1351 = 712,6464). Ušlá mzda žalobcu je vo výške 7.462,676 eur. Rozdiel medzi ušlou mzdou a vyplateným nemocenskými dávkami je vo výške 7.542,18 (8.462,68 – 820,50). Čo sa týka obdobia od 23.5.2012 do 12.7.2012 došlo ukončeniu podporného obdobia a nároku na nemocenské dávky, preto bez odpočítania nemocenského by žalobcovi patrila strata na zárobku vo výške 1.573,76 eur (861,1144 + 16 dní x 4 hodiny x 11,1351). Takto žalobca utrpel stratu na zárobku 9.115,94 eur (7.542,18 + 1.573,76). Podľa znaleckého posudku zadováženého v trestnom konaní vyhotoveného G. J. E. bolo konštatované, že v čase po vzniku škodnej udalosti bol žalobca pod vplyvom alkoholu a tým boli znížené jeho ovládacie schopnosti do tej miery, že nedokázal na útok žalovaného zareagovať adekvátnymi, ochrannými mechanizmami, takže následky tohto útoku boli ťažšie (intenzívnejšie alebo dlhšie trvajúce) než by boli, ak by žalobca pod vplyvom alkoholu nebol. Vzhľadom na preukázané spoluzavinenie žalobcu, ktoré ovplyvnilo vznik škody, ako aj výšku škody, súd prvej inštancie určil pomer spoluzodpovednosti za škodu žalobcovi v rozsahu 40 % zo sumy 9.115,94 eur, t. j. 5.469,57 eur (9.115,94 – 3.646,36). Náhrada škody sa v takom prípade znižuje o mieru účasti poškodeného. V ostatnej prevyšujúcej časti 3.694,06 eur (9163,64 – 5469,58) súd prvej inštancie žalobu zamietol.

7. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku v sume 328 eur, keďže žalobca v konaní o náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená s trestným činom, je oslobodený od platenia súdnych poplatkov a preddavkov.

8. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade trov konania odôvodnil paušálnym odkazom na ustanovenia § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch II., IV. podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že s vyhodnotením jeho miery účasti na spôsobenej škode v rozsahu 40 % súdom prvej inštancie nesúhlasí, keďže takýto postup súd prvej inštancie odôvodnil len s poukazom na znalecký posudok F. E. zadovážený v trestnom konaní, v ktorom konštatoval, že pod vplyvom alkoholu mal žalobca znížené ovládacie schopnosti, a preto nedokázal na útok žalovaného reagovať adekvátnymi mechanizmami. Žalovaný spáchal trestný čin ublíženia na zdraví dňa 31.7.2011, keď po prechádzajúcej slovnej roztržke sa rozbehol k žalobcovi a sotil ho tak, že spadol na zem, pričom utrpel ťažkú ujmu na zdraví. Z uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/117/2014-236 nesporne vyplýva, že vzhľadom na okolnosti predchádzajúceho konfliktu, spôsob, akým sa odohral, nemožno konštatovať, i s ohľadom na opitosť žalobcu, že by žalobca predstavoval pre žalovaného hroziace nebezpečenstvo. Závery znalca F. E. potvrdili, že žalovaný žalobcu sotil a následkom tohto pádu v príčinnej súvislosti žalobca utrpel zranenia. Žalobca mal stredný stupeň opitosti a v takomto stave opití ľudia padajú dopredu, pád dozadu jednoznačne a bezprostredne súvisel len s útokom žalovaného na jeho osobu. Znalec F. E. potvrdil, že mechanizmus úrazu nastal pádom na zem zadnou časťou tela s nárazom hrudníka ľavého záchlavia, v dôsledku čoho pri udretí ľavého záchlavia došlo k posunu mozgového tkaniva a nárazom čelovej oblasti vpravo a takisto i k nárazu do spánkovotemennej záchlavnej oblasti. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie bez zváženía ďalších okolností a záverov orgánov činných v trestnom konaní zvyrazňuje len časť znaleckého posudku F. E., v ktorom sa konštatuje, že následkom vplyvu alkoholu mal žalobca znížené ovládacie schopnosti, a preto sa nevedel brániť, čo by mohlo znamenať, že následky tohto útoku zo strany žalovaného boli ťažšie. Táto skutočnosť neodôvodňuje postup podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka. Spoluzavinenie poškodeného musí byť v priamej úmere v rozsahu zodpovednosti škodcu, teda v rozsahu, v akom je zodpovednosť škodcu vylúčená alebo obmedzená. Na takýto záver súd prvej inštancie nemal dostatok dôkazov. Pri posudzovaní spoluzavinenia poškodeného pri rozhodovaní o náhrade škody spôsobenej úmyselným trestným činom ublíženia na zdraví je otázka spoluzavinenia poškodeného prakticky neprichádzajúca do úvahy. Posúdenie spoluúčasti na úhrade škody v pomere, ako to vykonal súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, je absolútne neodôvodnené a nezodpovedá dôsledne určenému vzájomnému vzťahu medzi konaním mojím a

žalovaného. Súd prvej inštancie neposúdil dostatočne mieru zavinenia u každého z nich a nezvážil všetky príčiny, ktoré viedli k vzniku škody. V danom prípade sa dopustil žalovaný úmyselného trestného činu ublíženia na zdraví, následkom ktorého - výlučne jeho konaním, jeho fyzickým útokom - došlo k škodlivému následku tak, že žalobca spadol na zem a utrpel zranenia. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vzťah príčiny a následku. Z tohto dôvodu nemôže súhlasiť s tým, že súd prvej inštancie znížil jeho stratu na zárobku o 40 %, priznal mu iba 5.469,58 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Následkom takéhoto postupu súdu prvej inštancie je daný aj nesprávny záver o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozsudku neobjasnil, v akom pomere posúdil úspech, či neúspech strán konania, teda ako náhradu trov pomerne rozdelil podľa výsledku konania. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného zaviazže zaplatiť mu sumu 9.115,94 eur a priznal mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III., IV. podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností, teda nedokázal, aká mzda mu bola zúčtovaná a vyplatená za celé rozhodné obdobie a na akom právnom základe, ani skutočne odpracovaný čas za toto obdobie. Súd prvej inštancie nerozhodol ani o zmene žaloby v intenciách odvolacieho súdu, teda nebol ustálený predmet konania. Ďalej sa súd prvej inštancie vôbec nevyssporiadal ani s otázkou rapídneho zvýšenia mzdy žalobcu pred vznikom práceneschopnosti, rovnako nebola zodpovedaná otázka, prečo mal žalobca nárok na nemocenské vo výške, ktorá nezodpovedá výške, na ktorú by mal nárok, ak by bol odmeňovaný minimálnou mzdou. Súd prvej inštancie pochybil aj pri rozhodovaní o náhrade trov konania, nakoľko aj v prípade úspechu žalovaného v časti 5.469,58 eur (výrok I. napadnutého rozsudku), nárok na náhradu trov konania by vznikol práve žalovanému s poukazom na ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, nakoľko zastavenie konania v časti zaplatenia 24.152,56 eur procesne zaviniel žalobca. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania, alternatívne ak odvolací súd potvrdí výrok I. napadnutého rozsudku, žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania podľa úspešnosti v spore, čo predstavuje 63,80 % v prospech žalovaného.

11. K odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že súd prvej inštancie v časti zníženia náhrady škody o 40 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody rozhodol správne.

12. K odvolaniu žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že k námietke o nepredložení dôkazov o tom, akú mal mzdu za rozhodné obdobie a z akého titulu sa už vyjadroval písomne dňa 4.10.2019, 28.1.2020, 24.2.2020, 18.6.2020, 23.7.2020, keď predložil aj výpočet ušlej mzdy, ktorý sa opiera o výsledky dokazovania, najmä o listinné dôkazy - správy Sociálnej poisťovne a. s. a pracovnú zmluvu. Námietka žalovaného je preto nedôvodná a skôr svedčí o tom, že žalovaný sa dostatočne neoboznámil s vecou a len opakuje nedôvodné námietky, pričom sa k písomným podaniam žalovaný ani raz podstatnými a vecnými stanoviskami nevyjadril. V priebehu konania súd vykonal všetky potrebné dôkazy a správne zistil a ustálil skutkový stav. Žalovaný si neujasnil predmet konania, ktorým bol po zrušení výroku o plnení žalovaného v prospech žalobcu vo výške 9.641,44 eur, žalobcom uplatnený nárok za stratu na zárobku. Po vykonanom dokazovaní následne si žalobca uplatnil z tohto titulu plnenie vo výške 9.115,94 eur a v časti 525,50 eur zobrať žalobu späť.

13. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že v plnom rozsahu trvá na podanom odvolaní.

14. V odvolacom konaní sa vyjadril žalovaný ďalším podaním, ku ktorému podaniu pripojil List o prehliadke mŕtveho zo dňa XX.X.XXXX, Úmrtný list zo dňa XX.X.XXXX, Rodné listy zo dňa XX.X.XXXX, zo dňa XX.X.XXXX, zo dňa X.X.XXXX. Vo vyjadrení uviedol, že dňa XX.XXXXX zomrela jeho manželka a svokra pri autonehode, sám sa stará o tri maloleté deti, musel nastúpiť do práce ako poštový doručovateľ od 15.3.2022, jeho mesačná mzda bude činiť 560 eur. Žalovaný zotrval na odvolacom návrhu, alternatívne navrhol zmeniť napadnutý rozsudok tak, že odvolací súd povolí žalovanému dlh splácať v mesačných splátkach po 200 eur.

15. V odvolacom konaní sa vyjadril žalobca ďalším podaním, ku ktorému podaniu priložil Výpočet nároku na odškodné. Vo vyjadrení uviedol, že si uplatňuje z titulu straty na zárobku za obdobie

práceschopnosti od 2.7.2011 do 12.7.2012 sumu 9.215,94 eur. Pred 31.7.2011, kedy došlo ku skutku zakladajúcim trestný čin žalovaného, bol žalobca práceschopný od 22.6.2011, pričom je nesporné, že práceschopnosť žalobcu po trestnom čine žalovaného od 2.7.2011 do 12.7.2022 súvisela výlučne so zranením spôsobeným zavineným konaním žalovaného. Sociálna poisťovňa za obdobie práceschopnosti žalobcu od 22.6.2011 do 22.5.2012 vyplatila žalobcovi nemocenské dávky spolu vo výške 903,70 eur, z ktorých na obdobie jeho práceschopnosti od 2.7.2011 do 22.5.2012 prislúcha výplata nemocenských dávok len vo výške 820,50 eur.

16. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenými subjektami – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), na nariadenom pojednávaní (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po zopakovaní dokazovania dôkazmi vykonanými v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie nemožno považovať celkom za vecne správny, a to predovšetkým pre vady v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie a pre nesprávne (nie celkom úplné) právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie (§ 388 Civilného sporového poriadku).

18. Strany podali odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku.

19. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku dopadá na akékoľvek pochybenie v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná mandukačná povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, porušenie viazanosti iným rozhodnutím alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu.

20. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) Civilného sporového poriadku je pochybenie súdu, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné.

21. Odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav,

dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

23. Podľa § 388 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

24. Podľa § 390 Civilného sporového poriadku odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak

a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a

b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

25. V rámci odvolacieho konania odvolací súd v súlade s ustanovením § 390 Civilného sporového poriadku a najmä s právom na spravodlivé súdne konanie zaručeným Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, vo veci nariadil odvolacie pojednávanie a zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie vo veci výsluchom žalobcu a žalovaného a oboznámením sa s obsahom nasledovných listín: Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda zo dňa 17.4.2013, Pracovná zmluva zo dňa 31.7.2010, Výkazy preddavkov na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 2011/03, 2011/04, 2011/05, Hromadný príkaz na úhradu – B. G. mzdy jún 2011, Rozúčtovanie mzdových nákladov za obdobie 4/2011, Výplatná listina zamestnancov za obdobie 4/2011, Znalecký posudok číslo 40/2011 zo dňa 26.11.2011, Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/167/2012-218 zo dňa 11.6.2014, Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda o nemocenských dávkach zo dňa 7.12.2015, Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda o poberaní nemocenského zo dňa 7.12.2015, Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda o evidencii v registri poistencov zo dňa 7.12.2015, Výmenný list – poukaz zo dňa 7.12.2015, Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/117/2014-236 zo dňa 25.11.2014, Dovoľanie zo dňa 23.6.2015, Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 64/2015 zo dňa 30.3.2017, Výmenný list – Poukaz zo dňa 30.6.2016, Oznámenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda zo dňa 25.11.2019, Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda o nemocenských dávkach zo dňa 26.11.2019, Vyjadrenie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda zo dňa 6.3.2020, Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda Číslo: XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 25.7.2011, nakoľko preskúmaný rozsudok trpí skutkovými a právnymi vadami.

26. V prejednávanej veci súd prvej inštancie posudzoval opodstatnenosť a dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na náhradu straty na zárobku, ktorá majetková ujma mu mala vzniknúť v dôsledku trestného činu žalovaného ublíženia na zdraví žalobcu. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania strán sporu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol, keď žalobe v časti o zaplatenie sumy 5.469,58 eur vyhovel a žalobu v časti o zaplatenie sumy 3.694,06 eur zamietol. Spornou a odvolaním žalobcu nastolenou otázkou bola otázka spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody. Spornou a odvolaním žalovaného nastolenými otázkami boli výška mzdy vyplatená žalobcovi v rozhodnom období, zvýšenie mzdy žalobcu pred vznikom práceneschopnosti, výška vyplateného nemocenského žalobcovi.

27. Jednou z odvolacích námietok žalovaného, pritom však podstatnou bolo namietanie, že súd prvej inštancie si v intenciách odvolacieho súdu neustálil predmet konania. Odvolací súd zdôrazňuje, že preskúmovacia činnosť odvolacieho súdu v sebe zahŕňa nielen skúmanie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj postupu súdu z hľadiska procesnoprávných predpisov. Už v ostatnom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie si neustálil, čo vlastne bolo predmetom konania a jeho úlohou bude rozhodnúť o pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby alebo o zodpovedajúcom čiastočnom zastavení konania. Odvolací súd pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že ani po zrušení a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, súd prvej inštancie neodstránil vytýkané pochybenie v procesnom postupe, keď postupoval v rozpore s Článkom 7 Základných princípov Civilného sporového konania, nakoľko si neustálil predmet konania postupom stanoveným zákonom.

28. Z obsahu spisu bolo zistené, že žalobca sa žalobou zo dňa 26.7.2013 domáhal zaplatenia sumy 30.222 eur (z toho sumy 10.222 eur titulom straty na zárobku a sumy 20.000 eur titulom nemajetkovej

ujmy) s úrokom z omeškania vo výške 1,50 % od 2.8.2011 do 31.8.2012. Podaním urobeným ústne do zápisnice o pojednávaní dňa 8.12.2015 žalobca uviedol, že nechce nemajetkovú ujmu v sume 20.000 eur. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 9C/233/2013-191 zo dňa 30.6.2016 konanie, čo do sumy 20.000 eur z titulu materiálnej ujmy zastavil. Predmetom konania po uvedenom čiastočnom zastavení zostala požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 10.222 eur s úrokom z omeškania vo výške 1,50 % od 2.8.2011 do 31.8.2012. Podaním zo dňa 30.10.2017 v spojení s podaním urobeným ústne do zápisnice o pojednávaní dňa 2.11.2017 žalobca prostredníctvom svojho vtedajšieho právneho zástupcu uviedol, že trvá na požiadavke o zaplatenie sumy 9.641,44 eur a čo sa týka sumy 533 eur a úroku z omeškania vo výške 1,5 % zo sumy 20.533 eur od 2.8.2011 do 31.8.2012 berie žalobu v časti späť. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 9C/233/2013-237 zo dňa 2.11.2017 výrokom II. konanie, čo do sumy 533 eur s úrokom z omeškania 1,50 % ročne zo sumy 20.533 eur od 2.8.2011 do 31.8.2012 zastavil. Predmetom konania po uvedenom čiastočnom zastavení zostala požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 9.689 eur. Podaním zo dňa 16.4.2019 žalobca uviedol, že žiada o zaplatenie sumy 9.416,70 eur. Z obsahu uvedeného podania je tak zrejmé, že žalobca namiesto ostatnej požiadavky na zaplatenie sumy 9.689 eur, žiada o zaplatenie sumy 9.416,70 eur, čo je menej, teda zobral žalobu v časti späť (posúdiac podanie podľa obsahu v zmysle § 124 ods. 1 Civilného sporového poriadku), o ktorom čiastočnom späťvzatí žaloby súd prvej inštancie nerozhodol, uvedeným podaním žalobcu sa vôbec nezaoberal. Podaním zo dňa 18.8.2020 žalobca uviedol, že žiada o zaplatenie sumy 9.115,94 eur a žalobu v časti o zaplatenie sumy 525,50 eur berie späť. Z obsahu uvedeného podania je tak zrejmé, že žalobca namiesto ostatnej požiadavky na zaplatenie sumy 9.689 eur, žiada o zaplatenie sumy 9.115,94 eur, čo je menej, teda zobral žalobu v časti späť (posúdiac podanie podľa obsahu v zmysle § 124 ods. 1 Civilného sporového poriadku), o ktorom čiastočnom späťvzatí žaloby súd prvej inštancie nerozhodol, uvedeným podaním žalobcu sa vôbec nezaoberal. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobe v časti o zaplatenie sumy 5.469,58 eur vyhovel a žalobu v časti o zaplatenie sumy 3.694,06 eur zamietol, teda rozhodol celkom o sume 9.163,64 eur, čo je viac, ako žiadal žalobca v podaní zo dňa 18.8.2020 (teda sumu 9.115,94 eur). Následne súd prvej inštancie doplniacim rozsudkom konanie v časti o zaplatenie sumy 573,06 eur zastavil.

29. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku žalobca môže vziať žalobu späť.

30. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

31. Podľa § 146 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí.

32. Späťvzatie žaloby je dispozitívny procesný úkon žalobcu, z obsahu ktorého jednoznačne vyplýva, že na prejednaní svojho nároku celkom alebo v určenej časti nemá záujem a je uzročený s tým, že o jeho žalobe alebo časti jeho žaloby nebude súdom meritórne rozhodnuté. Práve žalobca totiž rozhoduje o existencii sporu a je na jeho vôli, či podá žalobu a či aj v priebehu konania bude mať záujem na ďalšom vedení sporu a v akom rozsahu, a to pokiaľ ide o subjekty na strane žalovaného ako i rozsah žalovaného nároku. So žalobou je oprávnený disponovať jedine žalobca. Súd je viazaný dispozičnými úkonmi žalobcu. Pretože späťvzatie žaloby môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného v sporovom konaní na dokončenie konania meritórnym rozhodnutím o veci, majú ostatné strany zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto žalobcovým procesným úkonom za podmienok stanovených zákonom. Ak takýto úkon žalobca urobí a sú splnené procesné podmienky na žalobcom uplatnený postup, je povinnosťou súdu rozhodnutie žalobcu rešpektovať. Žalobca v prejednávaní veci svojimi podaniami zo dňa 16.4.2019 a zo dňa 18.8.2020 prejavil svoju vôľu ďalej neuplatňovať svoj nárok na zaplatenie istiny v sume 573,06 eur (9.689 – 9.115,94), preto vzal žalobu v tejto časti späť. O týchto čiastočných späťvzatiach žaloby súd prvej inštancie rozhodol už právoplatným doplniacim rozsudkom, a nesprávnym bolo potom jeho rozhodnutie vo veci samej napadnutým rozsudkom celkom o sume 9.163,64 eur, keďže predmetom konania zostala po čiastočných zastaveniach požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 9.115,94 eur. Pokiaľ súd prvej inštancie takýmto zákonom predpísaným spôsobom v danej veci nepostupoval, porušil tým procesné normy a dopustil sa vady konania, ktorá mala napokon za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

33. Súd prvej inštancie nerešpektoval predmet konania určený žalobcom postupom ustanoveným zákonom, napadnutým rozsudkom rozhodol nad rámec predmetu konania (ultra petitem) o sumu 47,70

eur (9.163,64 – 9.115,94 eur = 47,70 eur). Odvolací súd napravil toto pochybenie súdu prvej inštancie a podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo veci samej, proti ktorému výroku I. podal odvolanie žalovaný namietajúci práve túto vadu, a to v časti o zaplatenie sumy 47,70 eur pre absenciu žalobného návrhu v sporovom konaní.

34. Predmetom konania po čiastočných zastaveniach a po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti o zaplatenie sumy 47,70 eur zostal nárok žalobcu na zaplatenie sumy 9.115,94 eur titulom náhrady škody spôsobenej trestným činom žalovaného ublíženia na zdraví žalobcu. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu straty na zárobku v sume 9.115,94 eur. Žalovaný nesúhlasil s uplatneným nárokom, dôvodil, že žalobca nepreukázal, aká mzda mu bola zúčtovaná a vyplatená za celé obdobie, tiež dôvodil, že žalobca spoluzavinil vznik škody.

35. Zo skutkových zistení v prejednávanej veci vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/167/2012-218 zo dňa 11.6.2014 bol D. B., nar. XX.X.XXXX v F. B., trvalé bydlisko G. K. XX, I. F. B., prechodné bydlisko C. XXX, okres Dunajská Streda (v prejednávanej veci žalovaný) uznaný vinným, že A. B. (v prejednávanej veci žalobcovi) z nebanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, na mieste verejnosti prístupnom sa dopustil výtržnosti tým, že napadal žalobcu, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona pri použití § 41 ods. 1 Trestného zákona k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol výkon trestu podmienenčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba 30 (tridsať) mesiacov, podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku bol obžalovaný D. B. zaviazaný k náhrade škody pre poškodeného A. B. titulom bolestného vo výške 4.999 eur a titulom vyúčtovania odmeny splnomocnencovi poškodeného vo výške 1.649 eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku bol poškodený so zbytkom nároku na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne konanie. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 3To/117/2014-236 zo dňa 25.11.2014 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného D. B., nar. XX.X.XXXX (v prejednávanej veci žalovaného), zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Tdo 64/2015 zo dňa 30.3.2017 podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného D. B. (v prejednávanej veci žalovaného) odmietol. V dôsledku fyzického útoku žalovaného proti žalobcovi dňa 31.7.2011 utrpel žalobca poranenia, ktoré si vyžiadali dĺžku liečenia nad šesť týždňov a s tým spojenú práceneschopnosť trvajúcu od 2.8.2011 do 12.7.2012. Žalobca bol v registri poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou evidovaný ako zamestnanec – dohodár od 1.8.2010 do 31.12.2010 u zamestnávateľa G. B., IČO 43908241, H. E. I. a ako zamestnanec v pracovnom pomere od 1.8.2010 do 31.7.2012 u zamestnávateľa G. B., IČO 43908241, H. E. I.. Celkom bol žalobca uznaný za dočasne práceneschopného od 22.6.2011 do 12.7.2012, pričom nemocenské mu bolo vyplatené od 2.7.2011 do 22.5.2012 z dôvodu uplynutia podporného obdobia dňom 22.5.2012 a od 6.8.2012 do 28.2.2013, pričom nemocenské mu bolo vyplatené od 6.8.2012 do 29.8.2012 z dôvodu uplynutia podporného obdobia dňom 29.8.2012.

36. Vymeriavací základ žalobcu ako poistenca uvedený na mesačných výkazoch poistného a príspevkov odovzdávaných jeho zamestnávateľom G. B., IČO 43908241, s miestom podnikania H. E. I. XX, Sociálnej poisťovni pobočka Dunajská Streda, predstavoval 2010/08 sumu 154 eur, 2010/09 sumu 154,15 eur, 2010/10 sumu 154 eur, 2010/11 sumu 154,15 eur, 2010/12 sumu 154,39 eur, 2011/01 sumu 158,29 eur, 2011/02 sumu 958,50 eur, 2011/03 sumu 958,50 eur, 2011/04 sumu 1.016,15 eur, 2011/05 sumu 958,50 eur, 2011/06 sumu 608,07 eur, od 2011/07 do 2012/07 sumu 0 eur. Žalobcovi vyplatila Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda nemocenské v období od 2.7.2011 do 22.5.2012 a v období od 6.8.2012 do 29.8.2012 za 07/2011 v sume 83,20 eur dňa 16.8.2011, za 8/2011 v sume 85,90 eur dňa 13.9.2011, za 09/2011 v sume 83,20 eur dňa 14.10.2011, za 10/2011 v sume 85,90 eur dňa 15.11.2011, za 11/2011 v sume 83,20 eur dňa 16.1.2012, za 12/2011 v sume 85,90 eur dňa 16.1.2012, za 01/2012 v sume 85,90 eur dňa 15.2.2012, za 02/2012 v sume 80,40 eur dňa 14.3.2012, za 03/2012 v sume 85,90 eur dňa 16.4.2012, za 04/2012 v sume 83,20 dňa 16.5.2012, za 05/2012 v sume 61 eur dňa 14.6.2012, za 08/2012 v sume 200,20 eur dňa 14.9.2012 a v sume 119,60 eur dňa 16.10.2012.

37. V prejednávanej veci odvolací súd posudzoval opodstatnenosť a dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku v sume 9.115,94 eur titulom straty na zárobku. Predmetom konania bola uplatnená náhrada škody na zdraví spôsobená žalobcovi ako následok trestného činu žalovaného. Súd je viazaný

rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, a preto správne súd prvej inštancie konštatoval (mal za preukázané), že žalovaný spáchal trestný čin ublíženia na zdraví, ktorým žalobcovi spôsobil škodu na zdraví. V súvislosti s týmto protiprávnym úkonom žalovaného bol žalovaný trestným rozsudkom zaviazaný k náhrade škody pre žalobcu titulom bolestného vo výške 4.999 eur, titulom vyúčtovania odmeny splnomocnenca vo výške 1.649 eur a so zbytkom nároku na náhradu škody bol odkázaný na občianskoprávne konanie. Žalobca si voči žalovanému uplatnil v civilnom konaní škodu, a to stratu na zárobku.

38. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 31.7.2011 každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

39. Pre úspešnosť žaloby o náhradu škody je nevyhnutné preukázanie kumulatívneho naplnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu ktorými sú: porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie. Porušením právnej povinnosti je myslený objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako fyzická alebo právnická osoba skutočne konala (prípadne opomenula konať) a tým, ako konať mala, aby splnila svoje povinnosti. Pritom nie je rozhodujúce, či právna povinnosť vyplýva z právneho predpisu alebo zo záväzkovoprávneho vzťahu. Dôkazné bremeno preukázania protiprávnosti úkonu spočíva na poškodenom, keďže protiprávnosť zákon nepredpokladá (injuria non praesumitur). Pod škodou je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ktorá vznikla subjektu súkromného práva zásahom do jeho subjektívnych práv. Príčinná súvislosť ako jedna zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, pričom vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný a nie sprostredkovaný. Dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla a aký je jej rozsah (výška), aj ohľadne príčinnej súvislosti, zaťažuje tiež poškodeného. Ku skúmaniu zavinenia v prípadoch, kde zákon za zodpovednosť za škodu vyžaduje zavinenie, sa pristúpi v súdnom konaní až po tom, keď bola zistená príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou. Na rozdiel od predchádzajúcich troch zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré majú objektívny charakter, zavinenie má subjektívny charakter, pretože predstavuje vnútorný psychický vzťah škodcu k vlastnému protiprávnemu úkonu a ku škode.

40. Z hľadiska naplnenia príčinnej súvislosti ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu nestačí všeobecná úvaha o možných následkoch konania škodcu, či pripustenie možnosti vzniku škody v dôsledku jeho protiprávneho konania, ale príčinná súvislosť musí byť naisto daná. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda na zdraví vznikne v dôsledku konkrétneho zavineného protiprávneho úkonu škodcu, teda ak je jeho konanie a škoda vo vzájomnom vzťahu príčiny a následku. Vzhľadom nato, že existencia príčinnej súvislosti sa nepredpokladá, musí byť bezpečne preukázaná, nestačí tu iba pravdepodobnosť a ako už bolo uvedené dôkazné bremeno je v tomto smere na strane žalobcu.

41. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

42. „Súd je v občianskom súdnom konaní vždy viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin (R 27/1977).“

43. „V občianskom súdnom konaní je súd viazaný nielen rozhodnutím súdu v trestnom konaní o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ale aj právnou kvalifikáciou skutku, a tým aj formou zavinenia predpokladaného trestným činom (R 35/1993).“

44. Súdna prax sa pri aplikácii ustanovenia § 193 Civilného sporového poriadku (predtým § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) ustálila na názore, podľa ktorého ak je v čase rozhodovania civilného súdu právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté, že bol spáchaný trestný čin, je súd viazaný výrokom, že bol trestný čin spáchaný a výrokom, kto ho spáchal; súd je pritom viazaný výrokom, nie

odôvodnením trestného rozhodnutia. Z výroku o vine je však treba vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu i skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatela (R 22/1979). Rozsah tejto viazanosti je daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie civilného súdu o uplatnenom nároku. V prejednávanej veci je podľa ustanovenia § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona skutkovou podstatou daného trestného činu ublíženie na zdraví, ktorým sa v zmysle zákonnej definície v ustanovení § 123 ods. 2 Trestného zákona na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného.

45. Z uvedeného vyplýva, že samotná skutková podstata trestného činu ublíženia na zdraví je rovnaká ako pri zodpovednosti za škodu na zdraví, t. j. zavinené spôsobenie škody na zdraví poškodeného škodcom. Záverom trestného súdu o skutkovej a právnej stránke konania žalovaného boli vyriešené otázky podstatné pre rozhodnutie o žalobe v danej veci a súd prvej inštancie, rovnako odvolací súd, boli ním v preskúmanom prípade viazané (§ 193 Civilného sporového poriadku). Súd prvej inštancie postupoval správne, ak vychádzal z rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/167/2012-218 zo dňa 11.6.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/117/2014-236 zo dňa 25.11.2014, ktorým súd rozhodol, že žalovaný spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 os. 1 písm. a) Trestného zákona, čím poškodil zdravie žalobcu a poškodený žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilné súdne konanie. Výsledky vykonaného dokazovania umožňovali v danom spore prijať právny záver o rozsahu viazanosti civilného súdu rozsudkom trestného súdu, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, nakoľko rozhodnutie trestného súdu riešilo existenciu škody na zdraví poškodeného žalobcu, protiprávnosť konania žalovaného, zavinenie žalovaného a príčinnú súvislosť medzi protiprávnosťou konania žalovaného a škodou na zdraví žalobcu, t. j. otázky podstatné pre rozhodnutie o náhrade škody podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v danej veci správne ustálil vznik zodpovednosti žalovaného za vznik škody na zdraví žalobcu.

46. Spornou a odvolaním nastolenou otázkou bola v prejednávanej veci otázka spoluzavinenia žalobcu. Žalovaný žiadal primerane znížiť žalobcom uplatnenú náhradu straty na zárobku dôvodiac, že v čase skutku bol žalobca pod vplyvom alkoholu, vyprovokoval žalovaného, teda sám sa pričínil o vznik škody, pričom žalovaný iba odsotil žalobcu, ktorý v dôsledku požitia alkoholu stratil rovnováhu a spadol. Žalobca nesúhlasil s touto obranou žalovaného, dôvodil, že zo skutkovej vety trestného rozsudku nie je možné vyvodit' spoluzavinenie na jeho úraze, keď mal voči žalovanému konať len slovne, teda bez toho, aby sa preukázateľne aktívne spolupodieľal fyzicky na útoku voči žalobcovi, pričom skutočnosť, že bol žalobca pod vplyvom alkoholu a hádal sa so žalovaným nebol dôvod na aktívny fyzický útok žalovaného na žalobcu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ustálil spoluzavinenie žalobcu v rozsahu 40 %, keď vychádzal zo znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní, v ktorom bolo konštatované, že v čase po vzniku škodnej udalosti bol žalobca pod vplyvom alkoholu a tým boli znížené jeho ovládacie schopnosti do tej miery, že nedokázal na útok žalovaného zareagovať adekvátnymi ochrannými mechanizmami, takže následky tohto útoku boli ťažšie (intenzívnejšie alebo dlhšie trvajúce) než by boli, ak by žalobca pod vplyvom alkoholu nebol.

47. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 31.7.2011, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

48. „Toto zákonné ustanovenie sa vzťahuje na prípady, kedy škoda spôsobená poškodenému je nielen výsledkom protiprávneho konania škodcu, ale sa na jej vzniku čiastočne, resp. celkom podieľalo konanie samotného poškodeného. Pre záver o zodpovednosti na strane poškodeného musia byť rovnako splnené všetky základné predpoklady zodpovednosti za škodu (§ 420 OZ), a to protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom zavinenie sa predpokladá. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 1 /2007 z 29.1.2008).“

49. „V konaniach o žalobách na náhradu škody je súd povinný i bez návrhu skúmať, či sú dané dôvody pre obmedzenie zodpovednosti žalovaného v dôsledku spoluzavinenia poškodeného (R 22/1979).“

50. „V rozsahu, v akom sa poškodený svojim protiprávnym konaním podieľal na spôsobení škody, nie je daná zodpovednosť toho, kto za škodu zodpovedá. Aj u poškodeného je potrebné vziať do úvahy len také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, t. j. musí byť preukázané, že protiprávne konanie poškodeného bolo jednou z príčin vzniku škody (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 25 Cdo 2233/1999 z 20.3.2001).“

51. Pri posudzovaní spoluzavinenia poškodeného pri rozhodovaní o náhrade škody spôsobenej trestným činom ublíženia na zdraví súd podľa citovaného ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka prihliada tiež na to, či poškodený škodu spoluzavinil. Ako vyplýva zo súdnej praxe k spoluzavineniu poškodeného na vzniku ujmy na zdraví sa prihliada predovšetkým v prípadoch, kedy poškodený svojim protiprávnym konaním trestný čin proti svojej osobe vyprovokoval alebo tam, kde páchatel trestného činu odvracal útok poškodeného bez toho, aby boli splnené podmienky nutnej obrany. Dôležitým je fakt, že zavinené konanie (úmyselné alebo nedbanlivostné) sa týka konania poškodeného, ktoré je v rozpore s právom. Pri aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka je potrebné prihliadať na dva závery, a to, že dôkazné bremeno o zavinení poškodeného má ten, kto škodu spôsobil a že zavinenie poškodeného, na rozdiel od zavinenia škodcu (§ 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka), sa zo zákona nepredpokladá.

52. „Ak bol poškodený v stave zníženej telesnej odolnosti, ktorú si privodil bez súvislosti s trestným činom, ktorým mu bola spôsobená škoda a v dôsledku ktorej boli u neho ťažšie následky, nejde o spoluzavinenie, ktoré by malo za následok, že poškodený musí znášať škodu so škodcom pomerne (R 37/1952).“

53. Podľa § 191 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

54. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

55. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu.

56. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať.

57. „Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a

ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určený hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 13/2009 z 24.10.2010).“

58. „Dôsledky neunesenia dôkazného bremena vyplývajú zo samotného rozdelenia dôkazného bremena medzi stranami v spore, ktoré vychádza z teórie preukazovania skutočností právo zakladajúcich. Každá strana tvrdí a dokazuje tie skutkové okolnosti, z ktorých jej právo vyplýva a protistrana naopak tvrdí a dokazuje skutočnosti, ktoré toto právo vylučujú alebo zabraňujú jeho uplatniteľnosti. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena sa potom riadia jednoduchým pravidlom neúspechu v spore stíhajúcim tú stranu, ktorá bola zodpovedná za preukázanie práva v jej prospech. Pokiaľ teda žalobca v konaní nepreukáže pravdivosť ale ani nepravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jeho hmotnoprávneho nároku, súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena, t. j. žalobu zamietne pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Ako už bolo uvedené, nie je povinnosťou žalovaného tvrdiť ani dokazovať skutočnosti, z ktorých žalobca svoje právo odvodzuje, t. j. nezaťažuje ho v tomto smere dôkazné bremeno, a preto mu neunesenie dôkazného bremena žalobcom nemôže byť na ujmu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 195/2005 z 29.3.2017).“

59. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že základom civilného sporového konania je jeho kontradiktórnosť, ktorej obsahom je existencia práve dvoch proti sebe stojacich sporových strán s kontradiktórnym záujmom na výsledku civilného procesu. Obe strany vyvíjajú procesnú aktivitu smerom k výsledku konania, ktorý by im bol na prospech. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne strany a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79, § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania, § 132 ods. 1, § 150 ods. 1 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku sporu, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 Civilného sporového poriadku). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou, v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

60. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo, musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania, medzi povinnosťou tvrdenia je medzi nimi úzka vzájomná väzba. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V danom prípade vo vzťahu k otázke spoluzavinenia poškodeného rozhodujúcou hmotnoprávnou normou bolo ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka, pričom žalovaný pričítal vznik škody žalobcovi z dôvodu, že bol pod vplyvom alkoholu a vyprovokoval žalovaného. Kým dôkazné bremeno o splnení predpokladov zodpovednosti za škodu je na žalobcovi, dôkazné bremeno o spoluzavinení žalobcu (poškodeného) má žalovaný (škodca). Žalovaný však v spore dôkazné bremeno o spoluzavinení žalobcu neunesol.

61. „Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou

ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/16/2012 z 30.10.2013).“

62. Vo vzťahu k spoluzavineniu žalobcu žalovaný v spore predniesol tvrdenia, že žalobca bol v čase skutku pod vplyvom alkoholu a žalovaného vyprovokoval, pričom žalovaný iba odsotil žalobcu, ktorý v dôsledku požitia alkoholu stratil rovnováhu a spadol. Nepochybne z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný neponúkol žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil jeho tvrdenia v tomto konaní o vyprovokovaní konfliktu žalobcom. Zo skutkovej vety trestného rozsudku nevyplýva žiaden záver o vyprovokovaní konfliktu žalobcom, keď je v nej uvedené, že po predchádzajúcej slovnej hádke sa žalovaný rozbehol na žalobcu, ktorý stál pred svojim domom, posotil ho, následkom čoho žalobca spadol na zem, pričom utrpel zranenia. Z uvedeného však nevyplýva záver, že slovnú hádku vyvolal žalobca, ako sa snaží navodiť žalovaný. Z trestného rozsudku nemožno vyvodiť, že by útok žalovaného na žalobcu vyprovokoval žalobca a na podporu tohto svojho tvrdenia žalovaný ani v prejednávanej veci nepredložil, resp. nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Ďalší žalovaným uvádzaný dôvod spoluzavinenia žalobcu bola skutočnosť, že žalobca bol v čase skutku pod vplyvom alkoholu. Spoluzavinenie žalobcu by bolo možné konštatovať len, ak by žalobca priamo spoluzavinil čin (posotenie), ktorý mal za následok škodu, nie ale, ak si žalobca požitím alkoholu privodil zníženú telesnú odolnosť a tým zrejme spôsobil, že následky činu žalovaného boli väčšie, ako vyplynulo zo znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní. Dôležité je, že zavinené konanie sa týka konania poškodeného (aktívne konanie alebo opomenutie), ktoré je v rozpore s právom, keď zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva zákaz pre žalobcu stáť pred svojim domom pod vplyvom alkoholu. V samotnej okolnosti, že žalobca bol v čase činu pod vplyvom alkoholu, nemožno vidieť protiprávnosť konania žalobcu, ktoré prispelo k vzniku škody. Bez ohľadu na to ani cudzia neopatrnosť nemôže dať nikomu výsadu, aby druhému spôsobil škodu (ťažkú ujmu na zdraví), aj keď z nedbanlivosti. Okolnosť, či žalobca vzhľadom k vplyvu opitosti na jeho rozpoznávací a ovládacie schopnosti mohol či nemohol ovplyvniť spôsob svojho pádu na zem po útoku žalovaného a s tým aj spojené zranenia, je v tejto súvislosti bez významu. Opitosť žalobcu totiž nebola príčinou útoku žalovaného na žalobcu, teda príčinná súvislosť medzi uvedením sa do stavu opitosti a vznikom škody nie je daná. Potom ani z pohľadu preventívnej povinnosti od žalobcu totiž nie je možné rozumne očakávať, aby nikdy nepožíval alkohol za účelom eliminácie následkov (nepredpokladaného, neočakávaného, neplánovaného) útoku inej osoby na neho adekvátnymi ochrannými mechanizmami, ako to konštatoval súd prvej inštancie. Protiprávnemu konaniu žalovaného (trestný čin ublíženia na zdraví) nekoreluje žiadne protiprávne konanie žalobcu. V konaní nebolo ničím preukázané, že by žalobca svojim protiprávnym konaním trestný čin proti svojej osobe vyprovokoval. Úvahu súdu prvej inštancie o tom, v akom rozsahu sa konanie žalobcu podieľalo na vzniku škody, potom odvolací súd považuje za zjavne nesprávnu. Zo zistených okolností je totiž nepochybné, že k vzniku škody na zdraví žalobcu došlo výlučne konaním žalovaného. Z uvedeného je zrejmé, že ak súd prvej inštancie dovodil zodpovednosť žalobcu za škodu v rozsahu 40 %, jeho závery spočívajú na nesprávnych skutkových zisteniach a na nesprávnom právnom posúdení veci o otázke spoluzavinenia žalobcu.

63. V konaní tak bolo preukázané, že žalobcovi vznikla v príčinnej súvislosti s protiprávnym úkonom žalovaného škoda na jeho zdraví.

64. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 31.7.2011 uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

65. Škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná peniazmi a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, najmä peňažného. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného. Škoda môže byť spôsobená na veciach, ale aj na iných majetkových právach poškodeného, alebo môže predstavovať ujmu, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote. Ušlý zisk predstavuje to, čo poškodenému ušlo v dôsledku spôsobenia škody; inak povedané, v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti poškodeného dalo očakávať. Škoda na zdraví zahŕňa akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do telesnej (fyzickej alebo psychickej) integrity fyzickej osoby. Ak dôjde ku škode na zdraví, resp. z teoretického hľadiska presnejšie k ujme na zdraví, vzniká poškodenému taxatívne vymedzený komplex práv na ich náhradu, resp. na ich zmiernenie. Tento komplex práv, ktorými sa odškodňuje tak vzniknutá škoda (ujma) na zdraví, sa spravuje zvláštnym právnym režimom podľa ustanovení § 444 až § 449 Občianskeho zákonníka.

66. V danom prípade sa žalobca domáha náhrady straty na zárobku počas práceneschopnosti. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca počas celého konania uvádzal rôzne obdobia, za ktoré požaduje náhradu straty na zárobku, a to v žalobe zo dňa 26.7.2013 za obdobie od 1.8.2011 do 31.8.2012, vo výpovedi na pojednávaní dňa 30.6.2016 za obdobie od augusta 2011 do 31.8.2012, vo vyjadrení zo dňa 8.7.2016 za obdobie od 1.8.2011 do 31.8.2012, vo vyjadrení zo dňa 30.10.2017 a v prednese právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 2.11.2017 za obdobie od 2.8.2011 do 12.7.2012, vo vyjadrení zo dňa 16.4.2019 za obdobie od 1.8.2011 do 13.7.2012 a napokon vo vyjadrení zo dňa 2.6.2023 za obdobie od 2.7.2011 do 12.7.2012. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uskutočnil výpočet náhrady straty na zárobku za obdobie od 2.8.2011 do 12.7.2012 (ods. 13., 14. rozsudku súdu prvej inštancie). Bez pochybností z vykonaného dokazovania vyplynulo, že práceneschopnosť žalobcu v dôsledku škody na zdraví spôsobenej trestným činom žalovaného dňa 31.7.2011 trvala od 2.8.2011 do 12.7.2012, ako bolo preukázané Výmennými listami – poukazmi zo dňa 7.12.2015 a zo dňa 30.6.2016 oba vystavenými G. G. F., praktickým lekárom pre dospelých. Nárok žalobcu na stratu na zárobku je potom v súdenom spore opodstatnený za obdobie trvania práceneschopnosti žalobcu od 2.8.2011 do 12.7.2012, ako aj správne ustálil súd prvej inštancie. Vzhľadom na čas vzniku nároku žalobcu sa na jeho právne posúdenie vzťahujú ustanovenia § 445 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 31.7.2011 a § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.7.2004, keďže ustanovenie § 446 Občianskeho zákonníka v znení od 1.8.2004 (ako dôsledok novelizácie vykonanej zákonom č. 404/2004 Z. z.) bolo nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/2016 z 10.10.2018 vyslovené za nesúladne s čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako už konštatoval odvolací súd v ostatnom zrušujúcom uznesení.

67. Podľa § 445 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 31.7.2011 strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

68. Podľa § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.7.2004 náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného je rozdiel medzi jeho priemerným zárobkom pred poškodením a nemocenským.

69. Podľa § 134 Zákonníka práce v znení účinnom k 31.7.2011 priemerný zárobok na pracovnoprávne účely (ďalej len "priemerný zárobok") zisťuje zamestnávateľ zo mzdy zúčtovanej zamestnancovi na výplatu v rozhodujúcom období a z obdobia odpracovaného zamestnancom v rozhodujúcom období (ods. 1). Rozhodujúcim obdobím je kalendárny štvrťrok predchádzajúci štvrťroku, v ktorom sa zisťuje priemerný zárobok. Priemerný zárobok sa zisťuje vždy k prvému dňu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po rozhodujúcom období a používa sa počas celého štvrťroka, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 2). Priemerný zárobok sa zisťuje ako priemerný hodinový zárobok. Priemerný hodinový zárobok sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta. Ak sa podľa pracovnoprávnych predpisov má použiť priemerný mesačný zárobok, postupuje sa tak, že priemerný hodinový zárobok sa vynásobí priemerným počtom pracovných hodín pripadajúcich v roku na jeden mesiac podľa týždenného pracovného času zamestnanca. Priemerný mesačný zárobok sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor (ods. 4).

70. „Strata na zárobku počas práceneschopnosti poškodeného predstavuje čiastkový nárok poškodeného voči škodcovi, ktorý vzniká na základe práceneschopnosti ako dôsledku ujmy na zdraví vyvolanej protiprávnym konaním. Vyplýva to zo vzájomnej systematickej, ale aj obsahovej väzby medzi § 445 a § 446 Občianskeho zákonníka. Prvé ustanovenie uvádza, že strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, sa uhradzuje peňažným dôchodkom, § 446 Občianskeho zákonníka potom tento príkaz konkretizuje na prípady straty na zárobku vzniknutej počas práceneschopnosti a § 447 zasa na stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti. Hoci teda ujma na zdraví má svojou povahou nemateriálny charakter, jej dôsledky sa môžu prejavovať aj v majetkovej sfére poškodeného. Zákonodarcia osobitne myslí na dôsledky obmedzujúce schopnosť poškodeného zabezpečiť si zdroj obživy a uspokojovania svojich životných potrieb. Popísaný negatívny dôsledok ujmy na zdraví sa často prejavuje v jeho limitovanej schopnosti, prípadne neschopnosti zhodnocovať do majetkovej podoby (zárobok) svoju pracovnú silu tak, ako to bolo pred škodovou udalosťou, a to práve v dôsledku pracovnej neschopnosti vyvolanej ujmom na zdraví (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/2016 z 10.10.2018).“

71. Pod stratou na zárobku počas práceneschopnosti treba rozumieť stratu príjmu bez zreteľa na to, či poškodený subjekt je alebo nie je poberateľom určitej dávky, ale len to, či táto jeho práceneschopnosť vykonávať doterajšiu prácu má za následok zníženie jeho príjmu. Pre účely občianskoprávnej zodpovednosti pojem práceneschopnosť treba vykladať ako dočasnú stratu spôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu v dôsledku poškodenia zdravia škodnou udalosťou. Spoločnými predpokladmi pre priznanie straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka je to, že došlo ku škode na zdraví, na strane poškodeného sa strata prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia príjmu alebo v podobe zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu, príčinná súvislosť medzi škodou na zdraví a zmenšením príjmu poškodeného alebo potrebou jeho zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu. Pod stratou na zárobku počas práceneschopnosti treba rozumieť stratu príjmu bez zreteľa na to, či poškodený subjekt je alebo nie je poberateľom určitej dávky, ale len to, či táto jeho práceneschopnosť vykonávať doterajšiu prácu má za následok zníženie jeho príjmu. Pre účely občianskoprávnej zodpovednosti pojem práceneschopnosť treba vykladať ako dočasnú stratu spôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu v dôsledku poškodenia zdravia škodnou udalosťou. Citované ustanovenie § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.7.2004 treba vykladať v súvislosti s ustanovením § 445 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 31.7.2011, pričom uvedené ustanovenia boli v tomto znení obsiahnuté v zákone od jeho účinnosti, teda od 1.4.1964. Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu Občianskeho zákonníka je pritom úprava nárokov na náhradu za stratu na zárobku podobná ako pri pracovných úrazoch. V dôsledku toho treba pri aplikácii citovaných ustanovení vychádzať z rovnakých princípov, na akých bol založený výpočet priemerného zárobku na účely náhrady straty na zárobku pri pracovných úrazoch podľa ustanovenia § 200 Zákonníka práce. Spôsob výpočtu priemerného zárobku upravuje ustanovenie § 134 ods. 1, 2, 4 Zákonníka práce v znení účinnom k 31.7.2011.

72. Vzhľadom na to, že predpoklady vzniku nároku na náhradu straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka (§ 446) boli splnené, odvolací súd sa ďalej zaoberal správnosťou výpočtu tejto straty na zárobku.

73. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol v čase, kedy utrpel ujmu na zdraví, zamestnaný u zamestnávateľa G. B., IČO 43908241, s miestom podnikania H. E. I. XX. Podľa Pracovnej zmluvy zo dňa 31.7.2010 mal žalobca u zamestnávateľa dohodnutý pracovný čas 40 hodín týždenne a podľa Potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda zo dňa 7.12.2015 bol žalobca u toho istého zamestnávateľa zamestnaný od 1.8.2010 do 31.12.2010 na dohodu o pracovnej činnosti a od 1.8.2010 do 31.7.2012 na pracovnú zmluvu. Žalovaný namietal, že výška zúčtovanej mzdy žalobcovi nezodpovedá minimálnej mzdy pri 40 hodinovom týždennom pracovnom čase, keďže v mesiacoch august 2010 až január 2011 bola žalobcovi zúčtovaná nižšia mzda, ako bola v tom čase minimálna mzda, a preto aj žalobcovi bolo vyplatené nemocenské v nižšej výške, ako by mal nárok. Uvedenú nezrovnalosť žalobca vysvetlil v jeho Vyjadrení zo dňa 18.8.2020, vo výsluchu uskutočnenom na odvolacom pojednávaní dňa 7.6.2013 a v Prílohe k jeho Vyjadreniu zo dňa 2.6.2023 tak, že pracovný čas bolo dohodnutý na 20 hodín týždenne (resp. 4 hodiny denne, čo je 20 hodín týždenne), keďže najskôr vykonával len pomocné stavebné práce z dôvodu nízkeho počtu zakázok a až následne po zapracovaní začal vykonávať odborné práce, pričom mu bola vyplácaná mesačne paušálna odmena a prémie. Ak teda žalobca od počiatku vzniku pracovného pomeru dňa 1.8.2010 pracoval u svojho vtedajšieho zamestnávateľa na 20 hodinový týždenný pracovný čas, hoci v pracovnej zmluve zo dňa 31.7.2010 je uvedený 40 hodinový týždenný pracovný čas, došlo konkludentne k zmene pracovnej zmluvy v časti pracovného času na 20 hodín týždenne. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je rozhodujúcim obsah písomnej pracovnej zmluvy predloženej žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie, keďže pracovnú zmluvu je možné meniť aj ústne i konkludentne podľa vôle účastníkov pracovnoprávneho vzťahu. V súdenom spore žalobca pracoval u svojho vtedajšieho zamestnávateľa od počiatku vzniku pracovného pomeru na 20 hodinový týždenný pracovný čas, hoci v pracovnej zmluve je uvedená dĺžka pracovného času zamestnanca 40 hodín týždenne. Mzdu žalobcu tvorili dve zložky – základná mzda a prémie. Z ich súčtu (celkový príjem) sa potom odvádzali prostriedky na zdravotné a iné poistenie. Prácu zamestnávateľ prideloval žalobcovi podľa množstva zakázok a tomu zodpovedal aj celkový príjem žalobcu vychádzajúci z počtu odpracovaných hodín v tom – ktorom konkrétnom mesiaci. Nie je potom rozhodujúcim, aký nárok na mzdu mal žalobca podľa písomnej pracovnej zmluvy predloženej v konaní pred súdom prvej inštancie, ale aký nárok na mzdu mu vznikol podľa reálne odpracovaných hodín, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) zmeny obsahu pracovného pomeru je možné uskutočniť nielen písomne, ale aj slovne, či konkludentne. Nenáležitá je potom argumentácia žalovaného, že žalobca nevysvetlil zvýšenie jeho

mzdy pred vznikom práceneschopnosti. Odvolaciemu súdu sa nejaví ani podozrivým zvýšenie mzdy žalobcu pred vznikom práceneschopnosti, ako sa snaží navodiť žalovaný, keďže žalobca a ani jeho zamestnávateľ nemohli vedieť, že v bližšie neurčenej budúcnosti sa žalovaný voči žalobcovi dopustí trestného činu ublíženia na zdraví. Súvis so zvýšením mzdy žalobcu a jeho práceneschopnosťou ako následkom trestného činu žalovaného nie je daný, jedná len o špekulatívne tvrdenia žalovaného. O výške vyplatenej hrubej mzdy žalobcovi v rozhodnom období nemal odvolací súd pochybnosti, keďže z potvrdení a oznámení Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda, predložených v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynula bez pochybností výška hrubej mzdy vyplatená žalobcovi jeho zamestnávateľom od augusta 2010 do júna 2011, keď Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda, vychádzala z mesačných výkazov poistného a príspevkov odovzdávaných jej zamestnávateľom žalobcu. Zo skutkových zistení vyplynulo, že žalobcovi bola vyplatená hrubá mzda, čo predstavuje vymeriavací základ poistenca uvedený na mesačných výkazoch poistného a príspevkov odovzdávaných jeho zamestnávateľom Sociálnej poisťovni, pobočka Dunajská Streda, v auguste 2010 v sume 154 eur, v septembri 2010 v sume 154,15 eur, v októbri 2010 v sume 154 eur, v novembri 2010 v sume 154,15 eur, v decembri 2010 v sume 154,39 eur, v januári 2011 v sume 158,29 eur, vo februári 2011 v sume 958,50 eur, v marci 2011 v sume 958,50 eur, v apríli 2011 v sume 1.016,15 eur, v máji 2011 v sume 958,50 eur, v júni 2011 v sume 608,07 eur. Nebolo potrebným, aby žalobca ešte navyše predkladal potvrdenia o hrubej mzde (ktorá je rozhodujúca pre výpočet priemerného zárobku), nakoľko verifikácia zúčtovanej mzdy zamestnancovi v rozhodnom období Sociálnou poisťovňou, pobočka Dunajská Streda, z podkladov predložených zamestnávateľom žalobcu je postačujúca pre zistenie skutkového stavu o tejto otázke. Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol k námietke žalovaného, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie, aká mzda mu bola zúčtovaná v rozhodnom období.

74. Žalovaný tiež v odvolaní namietal priznanie nároku na nemocenské žalobcovi vo výške, ktorá nezodpovedá výške, na ktorú by mal nárok, ak by bol odmeňovaný minimálnou mzdou. Zo skutkových zistení vyplynulo, že žalobcovi bolo vyplatené nemocenské za obdobie od 2.7.2011 do 22.5.2012 vo výške 903,70 eur, pričom z vyjadrení Sociálnej poisťovne, pobočka Dunajská Streda (zo dňa 25.11.2019, zo dňa 6.3.2020) vyplynulo, že denný vymeriavací základ žalobcu bol vypočítaný z rozhodujúceho obdobia od 1.8.2010 do 31.12.2010 vychádzajúc z vymeriavacích základov podľa mesačných výkazov žalobcu v auguste 2010 v sume 154 eur, v septembri 2010 v sume 154,15 eur, v októbri 2010 v sume 154 eur, v novembri 2010 v sume 154,15 eur, v decembri 2010 v sume 154,39 eur, čo spolu predstavuje sumu 770,69 eur. Vymeriavací základ pre výpočet výšky nemocenského tak nemôže zodpovedať výške, na ktorú by mal nárok, ak by bol žalobca odmeňovaný minimálnou mzdou, keďže v uvedenom období žalobca pracoval u svojho vtedajšieho zamestnávateľa na 20 hodinový týždenný pracovný čas, čomu príslúcha vyplatenie polovice minimálnej mzdy.

75. Priemerný zárobok sa zisťuje ako hodinový zárobok, ktorý sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta. Priemerný hodinový zárobok sa vypočíta tak, že súčet hrubých miezd zúčtovaných zamestnancovi v rozhodnom období sa vydelením súčtom odpracovaných hodín v rozhodujúcom období. Priemerný zárobok sa viaže na konkrétneho zamestnanca. V danom prípade je rozhodujúcim obdobím obdobie mesiaca apríl až jún 2011 a žalobca mal so zamestnávateľom dohodnutý pracovný 20 hodinový týždenný pracovný čas. Priemerný počet pracovných hodín pripadajúcich v roku na 1 mesiac sa zisťuje z priemerného počtu dní v roku 365,25 dňa, z priemerného počtu týždňov v roku 52,1786 týždňa (365,25 dňa : 7 dní), z priemerného počtu týždňov pripadajúcich v roku na 1 mesiac 4,3482 týždňa (52,1786 : 12) a z týždenného pracovného času zamestnanca, čo je v danom prípade 20 hodín. Priemerný počet pracovných hodín pripadajúcich v roku na 1 mesiac sa vypočíta ako súčin priemerného počtu týždňov pripadajúcich v roku na 1 mesiac (4,3482 týždňa) a týždenného fondu pracovného času zamestnanca 20 hodín, teda pri 20 hodinovom týždennom pracovnom čase je priemerný počet odpracovaných hodín, ktorý pripadá v roku na jeden mesiac 86,964 hodiny (4,3482 hodiny x 20 hodín). V mesiaci apríl 2011 bola žalobcovi zúčtovaná hrubá mzda v sume 1.016,15 eur a odpracoval 84 hodín, v mesiaci máj 2011 bola žalobcovi zúčtovaná hrubá mzda v sume 958,50 eur a odpracoval 88 hodín a v mesiaci jún 2011 bola žalobcovi zúčtovaná hrubá mzda v sume 608,07 eur a odpracoval 60 hodín. V preskúmanom prípade to znamená nasledovný výpočet priemerného hodinového zárobku žalobcu: (1.016,15 eur + 958,50 eur + 608,07 eur) : (84 hodín + 88 hodín + 60 hodín) = 2.582,72 eur : 232 hodín = 11,1324 eur. V prípade, že je potrebné podľa pracovnoprávných predpisov použiť priemerný mesačný zárobok, postupuje sa pri výpočte tak, že priemerný hodinový zárobok sa vynásobí priemerným počtom pracovných hodín pripadajúcich v roku na jeden mesiac podľa týždenného pracovného času zamestnanca. Priemerný mesačný zárobok sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor. V preskúmanom prípade to znamená

nasledovný výpočet priemerného mesačného zárobku: 11,1324 eur x 86,964 hodín pri 20 hodinovom týždennom pracovnom čase = 968,12 eur.

76. Požiadavka žalobcu na náhradu straty na zárobku za obdobie je opodstatnená za obdobie trvania jeho práceneschopnosti od 2.8.2011 do 12.7.2012. Náhrada straty na zárobku predstavuje skutočnú majetkovú stratu, ktorú zodpovedný subjekt spôsobil poškodenému a predstavuje rozdiel medzi doterajším priemerným mesačným zárobkom a výškou vyplatených nemocenských dávok. Z citovaného ustanovenia § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.7.2004 teda vyplýva, že poškodený nemá voči škodcovi nárok na náhradu celej straty na zárobku po dobu trvania práceneschopnosti, ale má nárok iba na tú časť straty na zárobku, ktorá nie je pokrytá dávkami nemocenského poistenia. V prípade, že by k predmetnej škode a následne k pracovnej neschopnosti žalobcu nedošlo, dosiahol by žalobca v zamestnaní zárobok od 2.8.2011 do 31.8.2011 v sume 936,89 eur (priemerný mesačný zárobok 968,12 eur : 31 dní x 30 dní), od 1.9.2011 do 30.6.2012 v sume 9.681,20 eur (priemerný mesačný zárobok 968,12 eur x 10 mesiacov) a od 1.7.2012 do 12.7.2012 v sume 374,76 eur (priemerný mesačný zárobok 968,12 eur : 31 dní x 12 dní), čo spolu predstavuje za obdobie od 2.8.2011 do 12.7.2012 sumu 10.992,85 eur. Žalobcovi bolo vyplatené nemocenské od 2.8.2011 do 31.8.2011 v sume 83,13 eur (od 1.8.2011 do 31.8.2011 nemocenské 85,90 : 31 dní x 30 dní), od 1.9.2011 do 22.5.2012 v sume 734,60 eur, čo spolu predstavuje sumu 817,73 eur. Rozdiel medzi sumou zárobku, ktorú by žalobca dostal v prípade, že by k predmetnej škode na zdraví a následne k pracovnej neschopnosti žalobcu nedošlo a sumou vyplateného nemocenského predstavuje stratu na zárobku žalobcu počas jeho práceneschopnosti v sume 10.175,12 eur. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie pochybil pri výpočte straty na zárobku, na ktorú má žalobca nárok. Žalobca po čiastočných späťvzatiach žaloby žiadal náhradu straty na zárobku v sume 9.115,94 eur, čo je menej, ako má nárok. Keďže súd nemôže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú (§ 216 ods. 2 Civilného sporového poriadku), považoval odvolací súd požiadavku žalobcu na náhradu straty na zárobku v sume 9.115,94 eur za opodstatnenú.

77. Vedený všetkými už opísanými úvahami preto odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie preskúmaným rozsudkom nerozhodol správne, keď žalobu v časti zamietol, a preto podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti o zaplatenie sumy 5.421,88 eur potvrdil, podľa ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku vo výroku II. v časti o zaplatenie sumy 3.694,06 eur zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi uvedenú sumu.

78. Žalovaný žiadal o určenie, že plnenie sa má uskutočniť v splátkach po 200 eur mesačne dôvodiac, že dňa XX.X.XXXX zomrela jeho manželka a svokra, sám sa musí postarať o tri maloleté deti, pracuje ako poštový doručovateľ od 15.3.2022 s mesačnou mzdou 560 eur.

79. Podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

80. Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

81. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že lehotou na splnenie povinnosti uloženej v rozsudku je zásadne paričná lehota tri dni. Uvedené ustanovenia ale súdu umožňujú, vzhľadom na osobitné okolnosti každého prípadu, určiť aj lehotu dlhšiu, prípadne určiť, že peňažné plnenie možno plniť v splátkach, pričom súd určuje zároveň výšku splátok a podmienky splatnosti, ako i to, že pri nedodržaní jednej splátky je hneď splatný celý zvyšok dlhu. Pre takéto rozhodnutie sa podľa súdnej praxe vyžaduje zistenie takých skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodiť presvedčivý záver súdu o tom, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na nárok a osobné pomery strán je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni. Súd môže sám a nezávisle, i bez návrhu strany, uvážiť, či je toto povolenie uvedenej výhody vhodné so zreteľom na okolnosti danej veci. K hľadiskám, ktoré sú v tomto smere významné, patrí predovšetkým výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovanej a v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, osobné pomery strán, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a tiež skutočnosť, či by prípadné neplnenie stanovenej

povinnosti v lehote troch dní nebolo v riešenom prípade pre žalobcu príliš ťaživé. Záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený.

82. Vychádzajúc zo skutočností uvádzaných žalovaným v jeho žiadosti o plnenie v splátkach, odvolací súd je toho názoru, že je namieste určiť, že peňažné plnenie sa má uskutočniť v splátkach. Skutočnosti, ktoré viedli odvolací súd k záveru o vhodnosti povoliť žalovanému na splnenie uloženej povinnosti splátky, boli jeho ťaživé osobné pomery spočívajúce v náhlom úmrtí manželky i svokry, v postavení osamelého rodiča zabezpečujúceho starostlivosť o tri maloleté deti a nepriaznivé sociálne pomery, keďže príjem žalovaného predstavuje 560 eur mesačne, pričom sám zabezpečuje starostlivosť o tri maloleté deti. Zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozsudku by bolo pre žalovaného devastujúce vzhľadom na jeho aktuálnu životnú situáciu. Odvolací súd v súlade s vyváženosťou záujmov oboch strán považoval za primerané mesačné splátky vo výške 255 eur tak, aby bol dlh podľa zaužívej súdnej praxe zaplatený do troch rokov. Odvolací súd nezistil, že by priznaním plnenia v splátkach došlo k faktickému popretiu právoplatne priznaných práv žalobu a bolo by to v rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu. V záujme ochrany žalobcu bolo tiež nevyhnutným rozhodnúť o povinnosti žalovaného zaplatiť priznanú sumu v mesačných splátkach pod hrozbou straty výhody splátok, čo znamená, že ak žalovaný zmešká, čo i len jednu splátku, stane sa splatným celý jeho dlh. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že táto hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaného, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnil riadne a včas.

83. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd podľa ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti splatnosti sumy 5.421,88 eur a vo výroku II. v časti o zaplatení sumy 3.694,06 eur zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.421,88 eur a sumu 3.694,06 eur spolu v mesačných splátkach vo výške 255 eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

84. Predmetom prieskumu bol ďalej rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku o platení súdneho poplatku, ktorý bol tiež napadnutý odvolaním žalovaného, pričom žalovaný neuviedol žiadne odvolacie dôvody, ktorými by namietal nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o jeho povinnosti zaplatiť súdny poplatok zo žaloby. Nakoľko odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku veci samej, bolo potrebné zmeniť aj rozhodnutie o platení súdneho poplatku zo žaloby, ktoré je závislé od rozhodnutia vo veci samej. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 546,50 eur rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. i), § 5 ods. 1 písm. h), § 9 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení platnom a účinnom ku dňu začatia konania, keďže žalobca je od súdnych poplatkov oslobodený a žalovaný je tak povinný podľa výsledkov konania zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 546,50 eur, čo predstavuje 6 % z prisúdenej sumy 9.115,94 eur, podľa Položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu uvedeného zákona. Vyrubení súdny poplatok zo žaloby je žalovaný povinný podľa ustanovenia § 8 ods. 4 uvedeného zákona zaplatiť do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

85. Podľa § 396 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (ods. 1). Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (ods. 2).

86. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (ods. 1). Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. (ods. 2).

87. Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

88. Podľa § 262 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

89. Vzhľadom na to, že odvolací súd rozsudok súd prvej inštancie vo veci samej v časti zmenil, je v zmysle citovaného ustanovenia § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku povinný rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

90. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (zásada úspechu za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konanie, ktorá je premietnutá v ustanovení § 255 Civilného sporového poriadku ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania, pričom úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Pomer rozdelenia náhrady trov konania je odrazom reálneho výsledku sporu a zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Zásada úspechu vo veci je doplnená zásadou zodpovednosti za zavinenie, ktorá je vyjadrená ustanovením § 256 Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie o náhrade trov konania skončeného zastavením (pri procesnom zavinení) upravuje ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania.

91. Žalobca si uplatnil nárok voči žalovanému na zaplatenie sumy 30.222 eur s príslušenstvom, z toho sumu 20.000 eur titulom nemajetkovej ujmy a sumu 10.222 eur titulom straty na zárobku. Konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur bolo zastavené (uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 9C/233/2013-191 zo dňa 30.6.2016), keďže žalobca vzal žalobu v uvedenej časti späť. Konanie v časti o zaplatenie straty na zárobku v sume 533 eur s príslušenstvom, konanie v časti o zaplatenie straty na zárobku v sume 573,06 eur bolo zastavené (rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 9C/233/2013-237 zo dňa 2.11.2017, dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 9C/233/2015-670 zo dňa 26.7.2022), keďže žalobca vzal žalobu v uvedenej časti späť. Odvolací súd týmto rozsudkom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku vo veci samej v časti zrušil a v časti potvrdil a v zamietajúcom výroku vo veci samej zmenil tak, že žalobe aj v zamietnutej časti vyhovel.

92. Vychádzajúc z procesného hľadiska zastavenia konania v časti o zaplatenie sumy 20.000 eur a v časti o zaplatenie sumy 1.106,06 eur s príslušenstvom (533 eur + 573,06 eur) zaviniel žalobca, keďže sa nejednalo o procesnú situáciu, kedy sa žalovaný zachoval v intenciách žalobného návrhu (petitu), keď by uvedené sumy zaplatil po podaní žaloby. Preto možno vzhľadom na vyššie uvedené uzavrieť, že došlo k splneniu podmienok pre priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému pre procesné zavinenie čiastočného zastavenia konania žalobcom. V časti o zaplatenie sumy 9.115,94 eur bol úspešný žalobca, a preto jemu prináleží v tejto časti konania nárok na náhradu trov konania.

93. Pri rozhodovaní o nárokoch so samostatným skutkovým základom treba úspech a neúspech strany posudzovať vždy osobitne, podľa toho, v ktorom samostatne uplatniteľnom nároku by mohla byť tá ktorá strana úspešná a v ktorom zase nie. Trovy konania preto treba oddeliť a osobitne o nich rozhodnúť vo vzťahu ku každému nároku zvlášť. Nemôže teda úspech žalobcu v spore týkajúceho sa iba niektorého nároku založiť nárok na náhradu trov konania vo všetkých spoločne prejednávaných nárokoch a naopak. Treba zdôrazniť, že súd nemôže nikdy kompenzovať obe vzájomné pohľadávky na týchto trovách svojím rozhodnutím. Môžu tak urobiť strany na základe dohody alebo jednostranného úkonu podľa hmotnoprávných predpisov. Obdobný právny názor už bol vyslovený Najvyšším súdom vo veci 3Cz/13/1969 z 24.6.1969, zverejnenom pod R-28/1970.

94. „V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zväziť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 11/2011 z 11.10.2012).“

95. Vzhľadom na samostatnosť nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy a na stratu na zárobku uplatnených v konaní žalobcom, súd prvej inštancie nepostupoval správne pri rozhodovaní o náhrade trov konania o oboch nárokoch spoločne. V prípade uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu v sume 20.000 eur tak bolo dôvodným v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku priznať žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v plnom rozsahu,

keďže zastavenie konania zavinil žalobca. Z uplatneného nároku na stratu na zárobku bola žalobca úspešný v časti o zaplatenie sumy 9.115,94 eur, čo predstavuje hrubý úspech žalobcu 89 % (9.115,94 eur : 10.222 eur x 100 = 89 %) a zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy 1.106,06 eur zavinil žalobca, čo predstavuje hrubý úspech žalovaného 11 % = (1.106,06 eur : 10.222 eur x 100 = 11 %). Rozdiel v úspechu oboch procesných strán v konaní o náhrade straty na zárobku potom predstavuje prevažný čistý úspech žalobcu v rozsahu rozdielu oboch percentuálnych vyjadrení hrubého úspechu strán, teda 78 % (89 % - 11 %). Takto potom podľa výsledku konania prináleží žalobcovi voči žalovanému v zmysle ustanovení § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania o zaplatenie straty na zárobku v sume 10.222 eur s príslušenstvom v rozsahu 78 %.

96. O výške náhrady trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnom skončení veci.

97. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).